

Solucan gübresiyle daha sağlıklı ürün

Menemen'de 50 bin solucan kapasiteli gübre üretim havuzu kuruldu. Artıklarla beslenen solucanlardan gübre elde edildi. Gübre, toprağın organik içeriğini ve su tutma kapasitesini artırdı, verimi de yükseltti

Soner ÇAĞLAR/İZMİR

DONYA genelinde tarımsal ürünlere yönelik talep artışı yaşanırken, ülkemizde de sağlıklı ve doğal ürünlerin yetiştirilmesinde doğal yolların izlenmesine yönelik farklı çalışma yapılıyor. Bu projelerden birisi, İzmir'de yürütülüyor. Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi tarafından, Ege Derneği ve Menemen Ziraat Odası işbirliğiyle uygulanan, Coca-Cola Hayata Artı Vakfı, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ve Yaşama Dair Vakfı'nın (YADA) desteğiyle yürütülen, "Gediz Dostu Çevreci Solucanlar" projesi, ilk yılını tamamladı. Ziraat Fakültesi Yüksek Lisans öğrencileri Ema Göze ve Burhan Özlap ile

Ege Derneği'nden Alp Tunay'dan oluşan proje ekibi, "Solucan hasadı" yaparak ilk yılını bitirdi.

YILMAZ'DAN DESTEK

Ege Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Candeğer Yılmaz'ın da destek verdiği proje kapsamında, Ziraat Fakültesi'nin Menemen Araştırma Uygulama ve Üretim Çiftliği'nde 1.5 dönümlük arazide pilot uygulama alanı oluşturuldu. Bölgede 50 bin solucan kapasiteli gübre üretim havuzu kuruldu. Solucanlar hayvansal, bitkisel ve mutfak artıklarıyla beslendi. Sonuçta organik madde içeriği yüksek gübre elde edildi. 50 bin olan solucan sayısı, bir anda 300 bine çıktı. Üretilen solucan gübresiyle marul ve domates fidesi yetiştirildi. Ürünler üzerinde yapılan incelemelerde,

solucan gübresinin toprağın organik madde içeriğini ve su tutma kapasitesini artırdığı, böylece verimin yükselmesinin yanı sıra sağlıklı ürünlerin de yetiştirilebileceği ortaya çıktı. Solucanların sürekli hareket etmesinin toprağın hava almasını da sağladığı belirtildi.

BASIT BİR ŞEY AMA

Proje anlatan Prof. Dr. Candeğer Yılmaz, "Organik artıklar bir solucan türüne yediriliyor, böyle küçük basit bir şey ama bir solucan kültür konuluyor. Sayıları giderek artıyor, bir taraftan ürüyorlar, bir taraftan dışkılıyorlar. O dışkuları ile bir çalışma yapıldı, sebzelerde verimi yüzde 30-40 artırdı. Salatalık ve marul gibi hızlı büyüyen bitkilerde uygulandı. İlaçlamak gerekmedi, kimyasal artık olmadı. Menemen Ziraat Odası'na gitim, çiftçileri topladılar, bunu tanıttılar. Çocukların yanında ben de gittim, oda başkanı, 'İlk defa bir rektör buraya geliyor' dedi. Bu çok önemli bir şey çok basit bir yüksek lisans projesi aslında ama artışı çok. Bu yaygınlaştırılarak organik ürün üretiminde ciddi şekilde kullanılabilir. Çünkü ben Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nin organik gıdaya, organik üretime, organik değişimde öncü olmasını istiyorum" dedi.

BORCU ÖDEMEK

Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Akın Olgun ise, "Gediz Dostu Çevre-

ci Solucanlar" projesinin topluma karşı üniversitenin borcunu ödemesi olarak gördüğünü ifade ederek, "Üniversitelerin temel görevi eğitim öğretim araştırma olarak algılandı ve bu şekilde faaliyetler yürütüldü. Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi de bu konuda üstüne düşeni kurduğunu 1955 yılından beri başarıyla yerine getirdi. Ama günümüzde biz buna biraz daha farklı bakıyoruz" diye konuştu. Gediz Havzası'ndaki sorunların bu proje ile çözüme kavuşacağını vurgulayan Olgun, şunları söyledi: "Gediz Havzası'nda çeşitli sorunlar mevcut. Aşırı ilaç kullanımı, kimyasal kullanım sonucunda yeraltı sularının ve Gediz Nehri'nin olumsuz etkilenmesi söz konusu. Bu projeye bu sorunları ortadan kaldırmayı hedefledik."

Hedefimiz tüm Türkiye

Kendilerinin bunu bir araştırma projesi olarak başlatmalarını dile getiren Olgun, "Şimdi ise bu araştırmayı büyüterek sürdüreceğiz. Projenin ikinci kısmı da Coca-Cola'nın Hayata Artı Vakfı tarafından desteklenecek. Solucan sayımız arttı. Daha da artacak. Çiftçilere yönelik kurslar düzenliyoruz. İleride çiftçilere solucanların dağıtımını söz konusu olacak. Ama bunun dağıtımını konusunu sanırım ilgili bakanlığımız üstlenecek. Biz projenin öncelikle Gediz Havzası'nda ardından, İzmir ve Ege'de uygulanabilir olmasını istiyoruz. Hatta tüm Türkiye, hedefimiz diyebilirim" şeklinde konuştu.

Yer altı suları bitmek üzere

EÜ Ziraat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Akın Olgun, Gediz Havzası'nın, Türkiye'nin en önemli 26 su havzasından biri olduğunu belirtti, şöyle dedi: "Tarımsal üretim açısından çok verimli. Ama 3 nedenden dolayı Gediz ve yer altı suları bitmek üzere. Biri, sanayi tesisleri, diğeri konutlar, üçüncüsü tarımda kullanılan kimsayallar. İkisi bizim dışımızda. Biz üçüncüsünü hedef seçtik. Burada, 'Nasıl iyi tarım uygulamaları yapabiliriz? Verimi artırırken, çevreye nasıl daha az zarar veririz?' diye düşünerek çalışmalara başladık. Solucan gübresi kullanıldığında hem verimde önemli artışlar sağlıyoruz hem de ürünlerde dayanma gücü yönünden, kalıntılar yönünden önemli artışlar kaydettik."

